

ЗЕМЛІ ЗАПАСУ У СКЛАДІ ЗЕМЕЛЬ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день Земельний Кодекс України нараховує 9 категорій земель: землі сільськогосподарського призначення; землі житлової та громадської забудови; землі природно — заповідного та іншого природоохоронного призначення; землі оздоровчого призначення; землі рекреаційного призначення; землі історико — культурного призначення, землі лісогосподарського призначення; землі водного фонду; землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

В основі поділу земель України на самостійні категорії покладено їх основне цільове призначення. Саме цей критерій враховують уповноважені державні органи та органи місцевого самоврядування, які планують використання земель, їх розподіл та перерозподіл. Основне цільове призначення земель визначається уповноваженими органами на підставі даних обліку та земельного кадастру. У свою чергу воно впливає і визначає зміст прав і обов'язків суб'єктів земельних правовідносин та органів управління використанням та охороною земель.

Відповідно до ч.2 ст.19 Земельного Кодексу України земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичних осіб, можуть перебувати у запасі. Отже це стосується тільки тих земельних ділянок, які не надані у власність або користування громадян чи юридичних осіб. Цільове призначення земельної ділянки, віднесеної до певної категорії земель, відіграє важливу роль у здійсненні землекористувачем своїх прав на цю ділянку та в дотриманні передбачених земельним законодавством обов'язків. На землі запасу розповсюджуються вимоги щодо цільового призначення земель конкретної категорії, в межах якої вони перебувають.

Землі запасу, які раніше вважалися самостійною категорією земель, анульовано. Відомо, що Земельний Кодекс України 1992 року відносив до земель запасу всі землі, які не були передані у власність або не нада-

ні у постійне користування. До цих земель належали також землі, право власності або право користування якими припинено відповідно до Земельного Кодексу. Наслідком закріплення земель запасу як самостійної категорії земель було те, що із земель запасу земельні ділянки надавалися для будь — якого використання хоча закон і вимагав надавати їх переважно для сільськогосподарського використання. Тобто категорія земель запасу була єдиною категорією земель, цільове призначення якої було невизначеним. Таке положення не давало можливості забезпечувати їх раціональне використання.

Безперечно, що землі запасу можуть існувати на законних підставах і в сучасних умовах. Але на відміну від попереднього земельного закону, чинний Земельний Кодекс не виділяє їх в окрему категорію земель. Він не передбачає формальної процедури віднесення конкретної земельної ділянки до земель запасу. Землі, не надані у власність або користування громадян чи юридичних осіб, автоматично залишаються в запасі, що позбавляє необхідності приймати рішення про віднесення таких земель до земель запасу.

Савельєва О. М.

здобувач кафедри земельного та
аграрного права

Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРО-ВИРОБНИЧИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ У ХХІ СТОРІЧЧІ

Забезпечення підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції, ефективності галузей аграрного сектору економіки, забезпечення стабільності аграрного ринку в Україні, розширення участі України у забезпеченні світового ринку сільськогосподарською продукцією у ХХІ ст. як цільові орієнтири сучасної аграрної політики неможливі без вдосконалення аграрних виробничих відносин на основі теоретико-правового переосмислення їх діалектики та прогнозування майбутнього розвитку і створення теоретичного підґрунтя для законодавця.